

Шлюбні ігрища жаб

Андрій Кокотюха

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Серія «Детективна аґенція ВО»

Андрій Кокотюха

ШЛЮБНІ ІГРИЩА ЖАБ

Кримінальна повість

1991 рік, спекотне літо. Семеро молодиків раптом отримують шанс швидко розбагатіти. На кону — один мільйон, гроші допоможуть кожному з них вирішити власні проблеми. Кожен готовий ризикувати, на карту поставлено все, так щастить лише раз у житті. Заволодіти мільйоном виявилося навіть легше, ніж ці дилетанти собі уявляли. Тепер найважче — розділити скарб. А тим часом пограбовані почали на молодих недосвідчених грабіжників справжнє полювання. Чи вдасться врятуватися, якщо не можеш безпечно повернутися спиною до свого товариша по нещастю...

У середині 1990-х літературний дебют «Шлюбні ігрища жаб» відразу викликав неоднозначну реакцію в українському літературному середовищі. Що й зробило дебютанта Андрія Кокотюху знаменитим. Нова редакція роману доповнена післямовою про історію створення книги та її пригоди після публікації. А також є оригінальним документом епохи, котру відчув та зафіксував автор і деякі прикрі ознаки якої в нашому сьогоденні досі проявляються.

За три тижні до початку

Україна, липень 1991 року

Постать з піднятою рукою виникла несподівано — Олег ледь устиг загальмувати. Рука ззовні сіпнула дверцята, до салону посунула людина, неначе зіткана з крапель. Вода стікала з неї струмками, й Олег мимоволі відсахнувся.

— Братан, візьми до міста, чуєш?

Дощова людина тяжко дихала. Олег пильно подивився на хлопця і кивнув на знак згоди.

— Хоч на одну нормальну людину натрапив! — Той струснувся, наче мокрий собака, і плюхнувся на переднє крісло. — Сорок хвилин купаюся, хоч би хто-небудь гальмонув! Козли!

Машина м'яко рушила.

— Звідки топаєш?

— Від переїзду... Ну й лупить, зар-р-раза! — попутник кивнув на зливу за вікном. — За сто метрів попереду ні хріна не видно... І машини як змило — за сорок хвилин лише зо три штуки нарахував. У тебе, братан, курити є що-небудь?

Олег мовчки простягнув йому пачку — «Експрес», цигарки з недалекого минулого: тепер, як і кількох років тому, вони знову стали дефіцитом. Попутник видобув з кишені потертих «варьонок» запальничку, припалив і задоволено затягнувся.

— Тебе сам Бог послав, братан!

— Бога нема, — мовив Олег, не відволікаючись від дороги. — Взагалі-то я нечасто підбираю пасажирів. Принцип. Але тебе взяв.

— Оцінив, братан, оцінив! Ти, цеє, не думай — за все буде заплачено... Зараз, правда, я порожній... Але на місце приїдемо — зразу ж віддам, залізно!

— Перестань! Треба мені твій нещасний четвертак! Особливо не розбагатію, зовсім не збіднію. Просто попаякати з тобою закортіло...

— Ух ти! — попутник ледь не захлинувся димом. — Оригінальна форма розрахунку! І яка в тебе такса? Кілометр — десять слів?

— Світ тісний, Гено...

Попутник закашлявся.

— Отже, я не помилюся, — констатував Олег. — Ти — Гена Шевель, так?

Попутник кинув недопалок на підлогу.

— Не сміти в салоні. Підніми бичок, викинь його за вікно.

Попутник слухняно виконав наказ. Потім усім корпусом розвернувся до Олега.

— Ще що скажеш?

— Дещо скажу. На переїзді — пост ДАІ. Ти раніше любив кататися на чужих машинах. Думаю, за шість років твої звички не змінилися. Працівникам автоінспекції не подобаються такі звички, карному розшуку — теж. І сьогодні тобі довелося кинути крадену тачку на переїзді. Ну як?

— Ти — лягавий! — упевнено сказав Шевель.

— Я тебе пожалів, від запалення легенів урятував, а ти обзиваєш. Негарно. Ось вижену під дощ...

— Значить, не лягавий, — легко погодився Гена. — Чому ти мене знаєш, а я тебе — ні?

— Тебе вся наша школа знала. Коли ви з друзками поцупили «Волгу» голови міськвиконкому. А той лишив авто біля під'їзду будинку, в якому жила його коханка. Про вас не те що школа — весь район говорив. І світила вам, неповнолітнім злочинцям, зона, якби дружина потерпілого не підключила всі свої зв'язки, аби вас усіх умовно засудили. Як вона вас іще грошовими преміями не нагородила — тітка ж давно чоловіка підозрювала. Доказів тому, що він майстер спорту зі стрибків у гречку, довго не могла знайти. А завдяки вашому невинному бажанню покататися вона нарешті вивела розпусника на чисту воду. Ви ж не знали, чия то машина?

— Не знали...

— Скільки вам тоді дали?

— По два роки умовно... Та й те потім скостили...

— Пощастило. Заступниці квіти так і не прислали?.. Ти тоді в дев'ятому класі вчився, а я — в десятому.

— В одну школу ходили, а я тебе не знаю...

— Ти не з кола моїх знайомих.

— Як тебе хоч звати?

— Олег. Баскін моє прізвище.

— А-а! Якщо в місті Чернігові нема більше Баскіних, то татко твій — відома у певних колах особа. Я ж дивлюся — тачка в тебе непогана... Взагалі, у таких, як твій старий, непогані машинки...

— Зуби об них поламаєш...

— Запам'ятай! — Шевель націлив на Баскіна вказівний палець. — Мені по зубах будь-яка тачка. Але є категорія людей, з якими я переважно не зв'язуюся. Твій старий належить до них. Його машинці пощастило, — пасажир посміхнувся й підморгнув.

Олег не відповів. Деякий час вони мовчки пробивалися крізь дощову стіну.

— Ти вгадав, — порушив тишу Шевель. — Одному клієнтові терміново зажадалося стати власником машини. Ми мали знайти потрібну і перегнати йому, решта — не наші проблеми. Натрапили на одну підходящу в найближчому райцентрі, переганяли замовникові... Цього разу ментам пощастило. Як вони нас засікли, чорт його знає! Коротше, мені вдалося змитися...

— Хлопці не закладуть тебе? Певен?

— Кому можна вірити на сто відсотків? Не хотілося б, звичайно, думати так, але який їм сенс брати все на себе? Поламаються кілька днів і зіллють мене, це вже гарантія... Треба на дно лягати...

— Веселе життя! — прищокнув язиком Олег.

— Ага, веселе! — погодився Шевель. — Не нудне, це головне. Колись мене нарешті заметуть, посадять, і на зоні я житиму спогадами про весело проведені часи. Та мріями про те, як іще погуляю, коли вийду на волю.

— Ти, виявляється, романтик!

— Може, й так... Плювати, як це називається. Головне, що мені таке життя до вподоби... Ми наче вже у місті?

В о ни їхали околицею Чернігова. Була тільки шоста вечора, але злива розігнала весь люд по домівках. А машини справді наче

водою змило. Олегові раптом стало моторошно — на мить здалося, що вони з випадковим попутником лишилися самі на Землі. Але, коли їх обігнав тролейбус, він полегшено зітхнув — життя не зупинилося.

— Ну й думки ж у голову лізуть!

Він не помітив, що промовив це вголос. Попутник здивовано глипнув на нього.

— Ти чого? Які ще думки?

— Так... — Олегові стало ніяково. — То я про своє...

— Не спи за кермом, чувак! Особливо в таку погоду! — тоном наставника сказав Шевель.

— Гаразд, не мудруй! Де тебе висадити?

— Де-небудь у районі хімкомбінату... Тут, до речі, недалеко...

Коли Олег зупинив машину, Шевель тяжко зітхнув.

— Облом же мокнути! Гаразд, дякую, братан, виручив! — потиснув Олегові правицю і взявся за ручку, щоб відчинити дверцята. — Буду потрібен... ну, всяке буває... зайдеш у «Спорттовари», запитаєш Славка, скажеш йому, хто ти, а він уже підкаже, де мене знайти.

— Навіщо ти мені потрібен? — здивування Олега було щирим.

— Не загадуй наперед. Раптом щось...

Шевель стеноу плечима і вийшов під дощ.

Початок

Серпень 1991 року

— Я ж казав, що ми ще зустрінемось!

— Гаразд, пророк Нострадамус, завалюй!

Шевель потиснув Олегові руку і пройшов до кімнати.

— Ух ти! Не слабо! Ти тут сам живеш?

— Сам-один. Ночую, правда, не завжди у самоті, — він підморгнув. — Але поки що серйозних претендентів на цю житлоплощу нема. Тож, у принципі, хата моя. Мене вона

влаштовує.

— Ха, мене б теж щось подібне цілком задовольнило! Давай музон послухаємо! — Шевель передивився касети, вибрав одну і вставив у магнітофон.

— Любиш «Депеш мод»? — байдуже спитав Олег.

— Так... Нічого, слухати можна...

Вмостившись у фотелі, Шевель почав притупувати в такт музиці.

— Звук прикрути, — попросив Олег. — Розмова є.

— Я так і зрозумів. Якби просто музику послухати, то ти б про мене не згадав.

Він притишив звук. Олег видобув зі серванта пляшку «Посольської» — справжньої, не «паленої», яку тепер потроху після «сухого закону» продають у горілчаних відділах вантажники, — і дві чарки.

— Ого! А розмова серйозною буде! — присвиснув Шевель.

На столі поруч із пляшкою примостилася тарілка з ковбасою та сиром, з кухні Олег приніс баночку маринованих огірків. Поки він дбав про закуску, Шевель відкоркував пляшку і налив по першій.

— За що хоч п'ємо?

— Для розгону — за зустріч, — Олег сів на ослінчику навпроти Гени. — Ми все ж таки в одній школі вчилися, і думаю, що треба якось купи триматися у цьому світі.

— Золоті слова, братан! Зараз усім треба купи триматися!

Випили. Шевель виловив з банки огірок і смачно захрумкав.

— Чим займаєшся? — спитав Олег.

— Яка тобі, на хрін, різниця? Знайти мене тепер складно, а скоро Геннадій Петрович Шевель стане взагалі бібліографічною рідкістю. Один хлопець зробить мені нову паспортину — і мене тут тільки бачили! Зараз літо, всіх на сонечко тягне... Погуляю поки, а до холодів видно буде...

— Заздрю...

— Вчишся?

— В університеті. Київському.

— Ким будеш?

— А не злякаєшся?

— Юристом, мабуть? О, точно, по пиці бачу — вгадав! Усе правильно — твоєму старому без сина-юриста не обійтися. Все логічно.

Олег підсунув до себе попільничку, запропонував Шевелю цигарку. Запалили.

— Моя майбутня професія тут ні до чого, — сказав Баскін після паузи. — Поговоримо краще про твоє майбутнє. Найближче.

— Не зрозумів... мені щось загрожує? Сьогодні увечері мене цюкнуть сокирою з-за рогу? І ти випадково про це довідався? Хочеш інформацію продати?

— Дурника вимкни, о'кей? Розмова серйозна... Отже, ти зібрався погуляти?

— Не лише погуляти... Коли тільки будні — нудно, але якщо лише свята — теж не слава Богу. Буду якось грамотно все суміщати.

— Для цього потрібні гроші, згоден?

— Гроші завжди потрібні — і в будні, й у свята. Ти хочеш дати мені грошей? — Це було не питання — Шевель говорив упевнено.

— Ні. Ти сам їх візьмеш. Я тільки скажу, де, коли і як...

— Ага! — Шевель подивився на недопалок, відтак повільно роздушив його у попільничці та звів очі на Олега. — Є самотній дідуган, який не шанує популярних радянських гасел і не зберігає гроші в ощадній касі, а тримає їх за іконою у панчосі. Треба легенько цюкнути його по тім'ячку тупим предметом, узяти панчоху, а заодно позбирати в мішок усяке антикварне сміття. Ти вирішив, що я зможу це зробити. — Він зі шумом відсунув од себе банку з огірками, скло дзенькнуло об попільничку. — Ти

помилився.

— Заспокойся. Нема ніякого дідугана. І цюкати нікого не треба...

— Вже легше... Розумієш, я роблю бабки на машинах. Краду їх і продаю тим, хто платить добрі гроші й не лізе з питаннями. У мене є своя невеличка клієнтура. Більше нічого робити не вмію. Якщо в тебе є покупець, скажи, чого він хоче та скільки платить. Гроші поділимо за домовленістю...

— Ти даси мені сказати?! — Шевель почав дратувати Олега.

— Валяй! Але мою думку ти вже знаєш.

— Тільки слухай уважно і не перебивай. Цю звичку за тобою я вже помітив. — Олег потягнувся за новою цигаркою. — Що ти знаєш про бізнес мого батька?

— Достатньо, аби зрозуміти, що знати про нього слід якомога менше.

— Не роби з нього аж такого мафіозі! Звичайний бізнесмен...

— О'кей, нехай буде звичайний бізнесмен. Далі що?

— Недавно він провернув непогану справу. Піднявся. Тепер хоче вкласти гроші в аферу, яка через деякий час дасть офігенний прибуток. Він абсолютно не ризикує втратити гроші — ніколи ще не стріляв навмання, нюх у нього добрий на ґарантований прибуток.

— Коротше, класний у тебе татусь! Ближче до справи...

— Поштою, звичайно, таку суму не перекажеш. Через банк не прокрутиш — податки і все таке... Радянське законодавство не спить... Тому по готівку приїдуть кур'єри від його київських партнерів. Повертатися будуть київською трасою. Якщо діяти грамотно, їх можна перехопити. Деталі я вже продумав, потрібна лише твоя згода, щоб говорити далі.

Він замовк. Шевель не поспішав з відповіддю. Тишу, що раптово настала, порушувало неприродно голосне цокання годинника.

— Хочеш вжучити татуся, еге? — промовив нарешті Шевель.

— Нарешті подумався!

— Чим він тобі не догодив? Лупцював у дитинстві? Солодошків шкодував? Він тобі грошей не дає на кіно і морозиво? Навіщо взагалі гроші?

— Я знайду, на що витратити свою частку. Певен: гроші тобі потрібні, й ти вже знаєш, куди прилаштуєш те, що належатиме тобі.

— Ти певен, навіть так? Старий Баскін не оголошує по радіо про кожну свою аферу. Невже так важко буде вирахувати, чиїх рук діло?

— Я не повинен був знати про цю справу. Взагалі, знаю лише те, що мені каже батько, — він уважає, що мені ще рано знати все про інший бік його бізнесу. На думку татуся, спочатку мушу закінчити навчання. Про перевезення грошей я довідався випадково.

— І одразу прийняв рішення?

— Не відразу. Тиждень розмірковував. Потім прикидав можливі варіанти. Врешті зрозумів, що без помічників не обійтись. Згадав про тебе. Ти ж зможеш дібрати потрібних людей?

Шевель рвучко піднявся з фотеля, вимкнув магнітофон і сказав, виразно вимовляючи кожне слово:

— Я не зможу дібрати потрібних людей. Я взагалі не зможу тобі допомогти у цій справі. Вибач, але я вже пояснював, на чому роблю гроші. Мене влаштовує моє життя, і воно мені ще не набридло. Бабки ніколи не бувають зайвими. Але якщо є ризик померти за них — я відмовляюсь. Бо в труні гроші не потрібні. Тобі теж не раджу зв'язуватися з татусевими колегами — зуби поламаєш. Або поламають...

— Якщо діяти точно за планом...

— Та пішов ти зі своїм, блін, планом! Усе, бувай, бажаю успіхів! Не хочу про все це більше балакати!

Шевель повернувся, збираючись іти геть.

— Почекай! От уже мода — не дослухати до кінця!

Слова розбивалися на друзки об спину Шевеля, що невпинно віддалялася.

— Я ж головного не сказав! Скільки грошей у них при собі буде!

Шевель мовчки вовтузився із замком, намагаючись відчинити вхідні двері. Олег підійшов до нього ззаду, поклав руку на плече і стиха мовив:

— Гено, вони везимуть мільйон.

Шевель завмер. Потім повільно повернувся до Олега всім корпусом.

— Повтори. У мене сірчані корки у вухах.

Дивлячись йому прямо у вічі, Олег повторив:

— У їхній машині буде мільйон.

Шевель відчув, що йому необхідно ще випити...

Наступного дня...

Автовокзал стихав лише тоді, коли хриплий динамік кумкав про чергове прибуття автобуса. Щойно металевий голос замовкав, люди відразу ж поновлювали гармидер, лайки, сновигання туди-сюди, заважаючи одне одному.

У затінку кіоску «Союздруку», який не працював уже другий тиждень, юрбився народ. Навіть ті, хто поспішав на автобус, на бігу підстрибували і витягували шиї, намагаючись розгледіти, з якого це приводу зібрався натовп.

Того моменту, коли сюди підійшов Шевель, мужик у смугастій сорочці крутив у руках купюру вартістю п'ятдесят карбованців і вирішував: віддати її хлопцеві у коричневій шкірянці, одягнутій просто на футболку, чи сховати в кишеню, подалі від гріха.

— Дивися сюди, телепню! — розпинався хлопець. — Ось дві чирви, а оце ось — піка! Все! На, глянь, більше у мене карт немає!

— В рукаві у тебе карта! — заперечував мужик.

— Де в рукаві? Ось, помацай! Нехай ось він і ще помацає! Я можу взагалі куртку зняти, щоб ти заткнувся! Ще раз кажу — піка по центру, чирви — по боках! Бачиш?

— Ну...

Хлопець артистично перекинув усі три карти.

— Ось, дивися — відкидаємо цю крайню! Ці дві перемішаємо! — його руки миготіли, як лопаті пропелера. — Тепер цю беремо, кладемо сюди, ще раз... Де піка?

Мужика під'юджували з усіх боків. Він сам знав, що піка — ліва скраю, але ось щойно одного нагріли на три сотні...

— Слухай, або грай, або нехай люди грають! — надривався шкіряний.

Шевель проштовхався до нього й рішуче наступив ногою на крайню праворуч карту.

— Тут!

— Чого «тут», ти гроші покажи! — підскаочив шкіряний і раптом осікся: — Стоп! Гена Шеф! — Він простягнув Шевелю руку. — Відкіля ти взявся?

— Від верблюда. — Шевель потис його правицю. — Справа є, Стасе...

— Що, просто зараз? — шкіряний не приховував люті й роздратування: з'явився невідомо звідки, зриває йому гру, повертає увагу...

— Так, зараз. Згортайся, я чекаю тебе біля центрального входу.

Він забрав ногу з карти, нахилився і перекинув її «сорочкою» донизу. Це була пікова «дев'ятка».

Мужик рішуче запхав купюру в кишеню й відійшов.

— Я чекаю, — повторив Шевель і теж подався геть.

Повільно розбрелися глядачі. Поруч зі Стасом залишилися тільки п'ятеро хлопців, його партнерів, котрі вдавали, що абсолютно незнайомі між собою і провокували ймовірних клієнтів.

— Хто це? — один з них кивнув у бік Шевеля.

— Знайомий один... Нічого мужик, тільки понту багато. На сьогодні, пацани, шабаш, зустрічаємося ввечері, де завжди...

Шевель стояв біля центрального входу і палив.

— Ти що, зовсім поїхав? — з ходу почав Стас. — Не знаєш, де мене шукати?

— Вибач, Стасе, але справа таки невідкладна... Тобі не набридло людей дурити?

— Ти що, в попи записався? Вирішив повернути мене на шлях праведний?

— Щось схоже на те... Ходімо он у той затишний скверик, а то на осонні розтанеш, як морозиво. Там, у затінку, я все поясню...

Три дні потому...

За столом троє хлопців грали в карти. Гриміла музика, тому дзвінка у двері вони не почули.

— Вони вже тут? — спитав Шевель, заходячи до квартири.

— Сорок хвилин на тебе чекають. Надиміли, козли, — Стас не палив сам і мав алергію на тютюновий дим.

— Той хлопець прийде пізніше. Почнемо без нього, тільки перекурю.

Стас скривився.

— Гаразд, ходімо на кухню... Врахуй, Шефе, крапля нікотину вбиває коня.

— Людина — не кінь, Стасе, — Шевель умостився біля прочиненого вікна, запалив. — Люди надійні?

— Непогані.

— Розкажи про кожного потроху. Щоб я знав, з ким розмовляю...

Стас зітхнув.

— Спиною до дверей сидить Гога. Прізвисько це чи ім'я — не знаю. Працює вантажником в овочевому, що навпроти

воєнторгівського універмагу. Він трошки дивакуватий...

— Хворий? — Шевель постукав себе пальцем по чолі.

— Та ні, тут інше... Казанок у нього, до речі, дай Боже варить! Просто Гога мовчить. Постійно. Якщо за п'ятирічку одне слово скаже — вже свято.

— Усім би такі дивацтва! Був притягнутий?

— Два роки умовно. Давно, ще «по малолітству». З пацанами підсилювач зі школи потягнули...

— Гм, добре... Наступний...

— Ліворуч од нього — Басмач. Як звати за паспортом — шайтан його знає... Він з Фергани, пам'ятаєш, там колотнеча була? За ним давно карний розшук плаче... — Стас витримав паузу. — Із ним слід обережніше, Шефе. Йому людину вколошкати — як два пальці обмакнути.

— Для нашої справи він знадобиться, Стасе...

— Я знаю, тому й привів його. Але з такими хлопцями намагаюся спільних справ не мати.

— Не бійся. Справу зробимо — і в різні боки. Хто третій?

— Ігор Петруня. Його знаю добре. Спеціаліст по шмотках.

— Не люблю фарцу, якщо чесно. Гнилуватий народець...

— Жодного разу не попадався, між іншим! Хлопець надійний. І потім, ти тачками займаєшся, він — шматтям, у кожного свій бізнес.

— Гаразд, замнемо. Врешті-решт, це моя особиста справа, як я до них ставлюся, — викинув недопалок у вікно і глипнув на годинник. — Васьки нема чомусь... Добре, ходімо! У загальних ризах він своє завдання знає..

Вони зайшли до кімнати. Стас одразу ж розцахнув балконні двері, крізь зуби клянучи того, хто винайшов тютюн. Трійця за столом облишила карти. Три пари очей очікувально витріщилися на Шевеля, і той відчув, що зараз на нього дивляться як на головного. Мовчки кивнув на галасливий магнітофон. Ігор Петруня підвівся,

натиснув на клавішу «стоп» і повернувся на своє місце.

— Привіт, пацани! — Шевель дозволив собі легеньку дружню посмішку. — Можете називати мене Шефом. Або Геною, якщо комусь так більше до вподоби. А про вас мені Стас уже коротенько розповів.

Він подав кожному руку. Гога потиснув її коротко й міцно, Басмач просто ляснув по ній смаглявою долонею, Петруня енергійно трусонув її. І знову тиша. Шевель майже фізично відчув, як його буравлять три пари очей.

Дзвінок у двері увірвався в нервову тишу, й ефект від нього був як від раптового пострілу з-за рогу. Стас запитально глянув на Шеверя.

— Відчини. То Василь, — дозволив той.

Не минуло й півхвилини, як Стас повернувся до кімнати.

— Щось незрозуміле, Шефе... Я у вічко подивився... Там лягавий!

Трійця презирнулася. У руці Басмача миттю зблиснув пістолет. Гога спокійно витягнув з кишені «перо»; лезо ножа, голосно клацнувши, вилетіло з руків'я. Петруня теж засунув руку до кишені, але виймати її не поспішав.

— Усе нормально, Стасе. Відчиняй, я поясню, — Шевель був спокійний.

• • •

Далі — у повній книжці «Шлюбні ігрища жаб».

nashaknyga.com.ua